

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»

Студентки 2 курсу, 3м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік, оподаткування
та оцінювання в бізнесі»

Левандовської Тетяни
Вадимівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук, доцент

Шаповалова Алла Павлівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук, професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
1.1. Економічна сутність і класифікація витрат підприємства	7
1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази і спеціальної літератури з теми дослідження.....	15
Висновки за розділом 1.....	20
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «ЖИТОГАЗ»	22
2.1. Передумови організації обліку витрат в управлінні операційною діяльністю на ТОВ «Житогаз».....	22
2.2. Фінансовий облік витрат операційної діяльності.....	26
2.3. Узагальнення інформації про витрати операційної діяльності у звітності.....	32
Висновки за розділом 2.....	35
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ «ЖИТОГАЗ».....	36
3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку витрат операційної діяльності.....	36
3.2. Удосконалення управлінського обліку витрат операційної діяльності.....	39
Висновки за розділом 3.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ.....	51

ВСТУП

Актуальність. Складність управління фінансовим станом підприємств в умовах кризових явищ в економіці та інтеграційних процесів потребує створення дієвої системи інформаційного забезпечення управління витратами. Підприємства в процесі своєї діяльності намагаються отримати максимальний прибуток, не лише реалізувавши свою продукцію (роботи, послуги) за вигідною ціною, але й скоротивши витрати. Якщо зазначений спосіб збільшення доходів підприємства в основному залежить від зовнішніх умов його функціонування, то зменшення витрат – переважно від дій суб'єкта господарювання, а саме: від організації процесу виробництва, обраної облікової політики, належного порядку відображення витрат в обліку, проведення ефективного аналізу і прийняття на цій основі обґрунтованих управлінських рішень. Організація та методика обліку витрат основної діяльності значною мірою залежить від організаційної структури підприємства, його розмірів, особливостей галузі, в якій воно функціонує.

З приведенням національної системи бухгалтерського обліку у відповідність до вимог ринкової економіки і міжнародних стандартів змінилися організаційні засади формування витрат основної діяльності і їх відображення в системі бухгалтерському обліку. На сьогоднішній день облік й аналіз витрат основної діяльності підприємства потребує удосконалення, пошуку нових підходів до вирішення проблеми належного їх відображення в обліку і звітності.

Протягом періоду ринкової трансформації вітчизняної економіки не вдалося сформувати ефективного економічного механізму стимулювання

економії витрат, що негативно відбивається як на фінансових результатах діяльності окремих суб'єктів господарювання, так і на фінансовоекономічній ситуації у державі загалом. Статистичні дані свідчать про те, що за останні роки більше третини усіх підприємств є фінансово неспроможними. За січень–листопад 2018 р. збитково працювали 34,2% вітчизняних підприємств. Найбільше таких підприємств було на транспорті (45,1%) та у промисловості (39,4%), сума збитків за цей період часу становила 18,2% млрд. грн. [1].

Негативні фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання є наслідком впливу не тільки багатьох об'єктивних зовнішніх економічних чинників, пов'язаних зі структурною перебудовою економіки, реструктуризацією, зміною виробничих і коопераційних зв'язків та форм власності тощо. Зростання витрат зумовлені також прорахунками в управлінні підприємствами, відсутністю чітко визначеної стратегії розвитку, нестачею необхідної управлінської інформації, обмеженістю знань і досвіду управління витратами у нестабільному ринковому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість вітчизняних і зарубіжних наукових праць присвячена вивченню питань методики бухгалтерського обліку витрат операційної діяльності. Серед науковців, які досліджували зазначені питання, слід відзначити Безверхого К.В., Вареника В.М., Струка Н.С., Мельника М.В., Дзюбу О. Д. та ін. Віддаючи належне проведеним дослідженням, зазначимо, що питання обліку витрат операційної діяльності потребують подальшої розробки в сучасних умовах господарювання з метою підвищення ефективності управління підприємствами.

Метою написання випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методичних основ обліку операційних витрат підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі торговельного підприємства ТОВ “Житогаз”.

Для цього необхідно вирішити наступні *завдання*:

- дослідити економічну сутність і класифікацію операційних витрат підприємства;
- проаналізувати нормативно-правову базу з обліку операційних витрат;
- провести огляд спеціальної літератури з теми дослідження;
- розглянути методiku фінансового обліку витрат операційної діяльності;
- дослідити управлінський облік витрат операційної діяльності;
- навести узагальнення інформації про витрати операційної діяльності у звітності підприємства;
- запропонувати шляхи удосконалення фінансового та управлінського обліку витрат операційної діяльності.

Об'єктом дослідження є процес формування операційних витрат на торговельному підприємстві ТОВ “Житогаз”.

Предметом дослідження є теоретичні та організаційно-методичні засади обліку операційних витрат підприємства ТОВ “Житогаз”.

Робоча гіпотеза полягає в твердженні, що раціональна організація бухгалтерського обліку витрат операційної діяльності сприяє підвищенню ефективності управління підприємством в цілому.

Методи дослідження. Теоретичні дослідження проводились на базі

вивчення та аналізу нормативних та науково-літературних джерел, та періодичних видань вітчизняних та зарубіжних авторів стосовно обраної тематики, а також Інтернет-видань. Для аналізу були використані дані бухгалтерської та статистичної звітності, первинна документація, реєстри обліку та звітність підприємства, практичні дані досліджуваного підприємства.

Практична значимість роботи полягає в тому, що результати дослідження в частині удосконалення фінансового та управлінського обліку витрат операційної діяльності можуть бути застосовані на досліджуваному підприємстві.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано статтю на тему “Деякі питання обліку витрат операційної діяльності” у Збірнику наукових праць студентів КНТЕУ 2019.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Економічна сутність і класифікація операційних витрат підприємства

В умовах розбудови ринкових відносин в Україні якісно змінюються економічні важелі управління.

Будь-яка діяльність господарюючого суб'єкта пов'язана з витратами матеріально-речових, трудових та інших ресурсів, цінність яких визначається на ринку. В системі управління підприємством головним об'єктом є процес обліку витрат господарської діяльності в цілому та в розрізі їх видів, цілей, періодів виконання.

Наявність різних точок зору щодо сутності витрат обумовлена різними підходами у поглядах на природу економічного буття взагалі і виробничого процесу зокрема. Можна виділити два основоположних підходи. Перший базується на розумінні господарського життя з позицій трудової теорії вартості, яка передбачає взаємодію у процесі виробництва трьох основних факторів (робочої сили, предметів праці та засобів праці) з відповідною інтерпретацією поняття вартості, її складових і структури.

Даний підхід переважав у розумінні сутності економічного життя у вітчизняній науці та практиці, відповідно відбувався процес формування поглядів на поняття витрат виробництва і в бухгалтерській сфері. Типовим тлумаченням витрат за даного підходу є наступне: витрати - це затрати живої та

уречовленої праці на виробництво продукції.

Другий підхід базується на ресурсному розумінні природи господарства, передбачаючи обмеженість всіх видів ресурсів та альтернативність варіантів їх застосування. Даний підхід передбачає, що місце та роль витрат розглядається та розкривається у прикладному аспекті як складовий елемент ціни, яка формується в ринковій системі на основі зміни попиту та пропозиції.

Існують різні трактування сутності витрат діяльності підприємства за своєю економічною сутністю, галузевою ознакою та іншими напрямками, які відображені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Огляд підходів щодо визначення поняття «витрати»

№	Джерело	Поняття
1	“Економічна теорія” Сірома Н.В.[15]	Витрати - це виражені у грошовій формі витрати різних ресурсів (праці, сировини, матеріалів, основних засобів, фінансових ресурсів) у процесі виробництва, обігу і розподілу продукції, товарів
2	П(С)БО16 „Витрати”. [4]	Витрати - зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
3	Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торгівельній діяльності, затверджено наказом Міністерства економіки з питань європейської інтеграції України від 22.05.2002р. №145.[6]	Поточні витрати підприємства в торгівлі - це грошове відбиття живої та уречовленої праці на здійснення поточної торгівельно-виробничої діяльності підприємства, що за натурально-речовим складом становлять частину матеріальних, нематеріальних трудових та фінансових ресурсів

Так, з облікової точки зору, витратами вважають зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить

до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). [16]

В даному визначенні сутність витрат виражається не через їх економічну природу, а через наслідки операцій з активами та капіталом для фінансово-майнового стану підприємства.

За економічною сутністю поточні витрати підприємства являють собою сукупність затрат живої та уречевленої праці на здійснення поточної торговельно-виробничої діяльності підприємства; а за натурально-речовим складом - спожиту частину матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Отже, економічний підхід до визначення витрат походить з їх економічної природи, а не з характеру та джерел відшкодування.

Нині існують різні трактування поняття «витрати». Зокрема науковці, на відміну від багатьох нормативних документів, дане поняття визначають по-різному. Трактування терміну «витрати» науковцями наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Трактування терміну «витрати» в науковій літературі

№ пор.	Автор	Трактування витрат
1	2	3
1	Осовська Г.В., Юшкевич О.О., Завадський Й.С. [7, с. 43]	Витрати підприємства – формуються в процесі використання ресурсів при здійсненні певної його діяльності. Вони мають цільову спрямованість. Витрати підприємства визначаються як сума зменшення вартості активів або зменшення власного капіталу
2	Дерій В.А. [8, с.158]	Витратами доцільно називати повністю або частково використані у процесі господарсько-фінансової діяльності підприємства запаси, необоротні активи, трудові й інтелектуальні ресурси

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
3	Н.М.Ткаченко, Н. В. Гуріна [9, с. 215]	Витрати – це спожиті в процесі виробництва засоби виробництва, які втілюють у собі минулу працю (сировина матеріали, паливо тощо), і засоби праці (будівлі, споруди, машини та устаткування) у формі амортизації, що переносять свою вартість на заново створений продукт
4	А. Череп [8]	Витрати – економічна категорія, що відображає вартість матеріальних, трудових, інформаційних ресурсів та технологічного обслуговування процесу виробництва при створенні продукції
5	Бланк І.А. [10, с. 19]	Витрати – виражені в грошовій формі поточні витрати трудових, матеріальних, фінансових і інших видів ресурсів на виробництво продукції
6	Глен А. Велш, Деніел Г. Шор [11, с. 37]	Витрати – це визначена в доларах сума ресурсів, які були використані чи витрачені підприємством протягом певного часу з метою отримання доходу
7	Онисько С.М., Марич П.М. [12, с. 123]	Виробничі витрати – це спожиті у процесі виробництва засоби виробництва, які втілюють у собі минулу працю (сировину, матеріали, амортизацію основних засобів, працю робітників, зайнятих у процесі виробництва)
8	Цал-Цалко Ю.С [13, с. 17]	Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені
9	Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. [14, с. 32]	Витрати – це вартісне вираження абсолютної величини застосовано-спожитих ресурсів, необхідних для здійснення ним поставленої мети

Отже, як видно з табл. 1.1, в економічній науці має місце два підходи до визначення витрат – бухгалтерський та економічний. Розуміння витрат економістами ґрунтується на факті обмеженості ресурсів та можливості їх альтернативного використання. Використання ресурсів для виробництва певного товару означає неможливість виробництва з таких ресурсів іншого альтернативного товару. Зміст витрат в економіці полягає з відмовою від

виробництва альтернативних товарів чи послуг.

З проведеного дослідження можна сформулювати таке визначення витрат підприємства. Витрати підприємства – це грошова форма витрачених за певний період задіяних чинників виробництва, необхідних для здійснення підприємництвом своєї виробничої і реалізаційної діяльності. [16]

Проте, в бухгалтерському обліку ми користуємось П(С)БО 16 "Витрати".

Згідно цього положення витрати визнаються за наступних умов [4, с. 3]:

1. Зменшення активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу підприємства.
2. Визнання на підставі систематичного і раціонального розподілу економічних вигод, які забезпечує актив протягом декількох звітних періодів (наприклад, нарахування амортизації основних засобів, нематеріальних активів, тощо).
3. Негайне визнання, якщо економічні вигоди не відповідають критеріям активів підприємства (створення резерву сумнівних боргів).
4. Можлива достовірна оцінка суми витрат.
5. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

Дотримання цієї умови означає, що оцінка витрат відбувається на підставі положень національних стандартів.

Основну частину витрат підприємства складають операційні витрати.

Розглянемо класифікацію витрат діяльності підприємства за різними ознаками (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Класифікація витрат за ознаками

№	Ознака класифікації	Групування витрат
1	За способом перенесення вартості на продукцію	Прямі витрати Непрямі витрати
2	За видами продукції (робіт, послуг)	Витрати на вироби Витрати на групи виробів Витрати на замовлення
3	За економічним змістом (елементами витрат)	Матеріальні затрати Витрати на оплату праці Відрахування на соціальні заходи Амортизація Інші витрати
4	За статтями калькуляції	Сировина і матеріали (за мінусом зворотніх відходів) Куповані напівфабрикати і комплектуючі вироби Паливо і енергія на технологічні цілі Зарплата виробничих працівників (основна і додаткова) Відрахування на соціальні заходи Загальновиробничі витрати Підготовка і освоєння виробництва Інші виробничі витрати
5	За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат	Умовно-змінні витрати Умовно-постійні витрати Інші (змішані, альтернативні, незворотні)
6	За місцем виникнення витрат	Витрати виробництва Витрати цеху Витрати дільниці Витрати функціональних служб
7	За календарними періодами	Поточні витрати Одноразові витрати
8	За функціями управління	Виробничі витрати Невиробничі витрати
9	В залежності від доцільності їх здійснення	Продуктивні витрати Непродуктивні витрати
10	За порядком обчислення (складом)	Фактичні витрати Планові (бюджетні) або прогнозовані витрати Нормативні витрати

Групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції є найбільш важливими ознаками класифікації.

Так, витрати операційної діяльності групуються за такими економічними

елементами:

- матеріальні затрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати.

До складу елемента “Матеріальні затрати” включається вартість витрачених у виробництві (крім продукту власного виробництва):

- сировини й основних матеріалів, які входять до складу виробничої продукції, створюючи її основу, або є необхідним компонентом для виготовлення продукції (робіт, послуг);
- купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, що потребують монтажу або додаткової обробки на даному підприємстві;
- палива й енергії, що використовуються на технологічні, енергетичні, рухомі та інші виробничі потреби підприємства;
- будівельних матеріалів використовуються безпосередньо у виробництві будівельно-монтажних робіт і для виготовлення будівельних деталей, конструкцій та частин будов і споруд. До них належать: лісові матеріали (ліс круглий, пиломатеріали, фанера тощо), силікатні матеріали (алебастр, каміння, гравій, гайки, болти тощо), будівельний метал (сталь листова, сталь кругла, цинк листовий тощо), електротехнічні матеріали (кабель силовий, шнур освітлювальний тощо) та інші;
- запасних частин – раніше виготовлені деталі та вузли машин, призначені для

заміни зношених при експлуатації, головним чином швидкозношуваних деталей (втулок, підшипників, шестерень, поршнів та інші);

- тари й тарних матеріалів - у випадку включення вартості тари, прийнятої від постачальника разом з матеріальними ресурсами, із загальної суми витрат на їх придбання відраховується вартість тари за ціною можливого використання або реалізації з урахуванням витрат на придбання матеріалів для її ремонту;
- допоміжних та інших матеріалів.

До складу елемента “Витрати на оплату праці” відповідно до П(С)БО 16 включаються витрати на виплату основної й додаткової заробітної плати, обчислені згідно з прийнятою підприємством системою оплати праці, включаючи будь-які види грошових і матеріальних доплат.

До складу елемента “Відрахування на соціальні заходи” відповідно до П(С)БО 16 включаються: відрахування на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства, відрахування на інші соціальні заходи.

До складу елемента “Амортизація” включається сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів.

До складу елемента “Інші операційні витрати” включаються витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу елементів, наведених вище.

Таким чином, ми розглянули економічну сутність витрат, їх визнання в бухгалтерському обліку у відповідності до П(С)БО 16 "Витрати". Класифікація

витрат, яка наведена з точки зору фінансового та управлінського обліку, дає можливість управляти витратами.

1.2 Економіко-правовий аналіз нормативної бази та огляд спеціальної літератури з теми дослідження

Система бухгалтерського обліку в сучасних підприємствах не може повноцінно існувати без забезпечення належного їхнього нормативноправового регулювання. Останнє формувалось протягом багатьох років і нині перебуває в процесі постійних змін, які супроводжуються різними чинниками, серед яких: економічні, політичні, соціальні, інтеграційні та ін.

Нормативне регулювання бухгалтерського обліку здійснюється в межах чотирьох рівнів:

I рівень – кодекси, законодавчі акти, укази президента, постанови;

II рівень – національні та міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

III рівень – методичні рекомендації, вказівки, інструкції;

IV рівень – внутрішні документи з регулювання бухгалтерського обліку підприємства.

В.А. Дерій нормативно-правові акти щодо бухгалтерського обліку поділяє за такими рівнями:

- міжнародні або континентальні (МСФЗ, Директиви ЄС);
- загальнодержавні (нормативно-правові акти Президента України, КМУ, ВРУ);
- загальнооблікові (акти Міністерства фінансів України, Державної служби

статистики України, НБУ, Державного казначейства України, Державної податкової служби України);

- галузеві (відомчі) (акти профільних міністерств та відомств);
- регіональні (нормативно-правові акти обласних і районних державних управлінь, служб, відділів, груп);
- внутрішньогосподарські (внутрішньофірмові) .

Основними видами нормативно-правового забезпечення обліку витрат суб'єктів господарювання є: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», укази Президента України; рішення та постанови Кабінету Міністрів України; розпорядження, листи, накази, постанови, роз'яснення міністерств та відомств; П(С)БО 9 «Запаси» (щодо списання запасів на витрати виробництва), 16 «Витрати», 30 «Біологічні активи»; 31 «Фінансові витрати»; Кодекси України (Бюджетний, Цивільний, Податковий, Господарський, Кодекс про адміністративні правопорушення, Кодекс законів про працю, Кодекс України з процедур банкрутства, Кодекс адміністративного судочинства України тощо); методичні рекомендації з формування собівартості; інструкції, положення; план рахунків бухгалтерського обліку; наказ про облікову політику підприємства; графіки документообігу, графіки виконання обліково-звітних робіт і ін.

Нормативно-правове регулювання системи бухгалтерського обліку, в тому числі й обліку витрат операційної діяльності наведено в додатку А.

Розглянемо основні з нормативних джерел. Основним законом, що регулює бухгалтерський облік в Україні є Закон України «Про бухгалтерський облік та

фінансову звітність в Україні».

Даний закон складається з таких розділів:

- розділ I «Загальні положення»;
- розділ II «Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності»;
- розділ III «Організація та ведення бухгалтерського обліку»;
- розділ IV «Фінансова звітність»;
- розділ V «Прикінцеві положення».

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати основної діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності регулюються П(С)БО 16 «Витрати». Норми цього положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності). Даний стандарт застосовується до обліку витрат за будівельними контрактами з урахуванням особливостей їх визнання і складу, що встановлені П(С)БО 18 «Будівельні контракти». П(С)БО 16 не поширюється на витрати, що пов'язані з первісним визнанням і зміною справедливої вартості біологічних активів, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю, та з первісним визнанням сільськогосподарської продукції.

П(С)БО 16 «Витрати» складається з таких розділів:

- загальні положення;
- визнання витрат;

- склад витрат;
- розкриття інформації про витрати у примітках до фінансової звітності;
- Додаток 1 «Розрахунок розподілу загальноновиробничих витрат»;
- Додаток 2 «Розрахунок втрат від участі в капіталі».

У вищезазначеному стандарті вказано, що витрати відображаються в обліку одночасно зі збільшенням зобов'язань чи зменшенням активів. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, з метою формування якого вони понесені. Витрати, що неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в межах якого вони були здійснені.

За умови, якщо актив забезпечує отримання економічних вигод протягом декількох звітних періодів, то витрати визнаються через систематичний розподіл його вартості (зокрема, через нарахування амортизації) між відповідними звітними періодами.

Не визнаються витратами й не включаються до звіту про фінансові результати:

- платежі за агентськими угодами, договорами комісії, іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала тощо.
- погашення отриманих позик;
- попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг.
- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам визнання витрат;
- балансова вартість валюти;

– витрати, що відображаються зменшенням власного капіталу згідно з П(С)БО .

Основні засади класифікації витрат та відображення їх у звітності розкриті в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Для відображення інформації про витрати призначено форму фінансової звітності № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Саме у даній формі звітності витрати поділені за видами діяльності і за елементами.

Слід відмітити, що у складі Міжнародних стандартів фінансової звітності відсутній стандарт, аналогічний П(С)БО 16 «Витрати», що ускладнює процес управління витратами. Порівнюючи облік витрат за Міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку можна зробити висновок, що основними ознаками порівняння можуть бути: трактування витрат, їх класифікація, елементи витрат, їх визнання та оцінка. Щодо порівняння витрат за елементами, то слід відмітити, що МСФЗ передбачає класифікацію за характером витрат та функцією витрат.

Важливим в обліку є визнання витрат. За МСФЗ витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретними статтями доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій. Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», витрати визнають у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу, на основі систематичного їх розподілу протягом

тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

Висновки за розділом 1

Дослідивши теоретичні основи обліку витрат основної діяльності, можна зробити такі висновки:

1. В економічній науці має місце два підходи до визначення витрат – бухгалтерський та економічний. Розуміння витрат економістами ґрунтується на факті обмеженості ресурсів та можливості їх альтернативного використання. В бухгалтерському обліку під витратами розуміють зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
2. Витрати основної діяльності слід поділяти за такими ознаками: за економічними елементами; за способами перенесення вартості на продукцію; за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат; за визначенням 40 відношення до собівартості; за видами продукції, робіт, послуг; за однорідністю складу витрат; за доцільністю витрачання; за центрами витрат і центрами відповідальності; за статтями калькуляції; за календарними періодами; за можливістю контролю; за функціями управління.
3. У зв'язку зі змінами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», такий принцип бухгалтерського обліку та фінансової звітності, як «нарахування та відповідності доходів і витрат» замінено на

принцип «нарахування». На нашу думку, така зміна є недоцільною, оскільки за принципом відповідності побудований облік витрат основної діяльності. У п. 7 П(С)БО 16 «Витрати» зазначено, що витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Тобто для обліку витрат принцип нарахування та відповідності доходів і витрат є ключовим і має бути зазначений в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВ «ЖИТОГАЗ»

2.1. Передумови організації обліку витрат в управлінні операційною діяльністю на ТОВ «Житогаз»

Дослідження витрат в управлінні операційною діяльністю здійснювалось на основі діяльності підприємства ТОВ «Житогаз». Організаційно–правова форма господарювання – товариство з обмеженою відповідальністю. Форма власності товариства – колективна. Основним видом діяльності є торгівля газобалонним обладнанням для автомобілів, а також надання посередницьких послуг. Засновниками товариства є фізичні особи, які є громадянами України.

Підприємство веде свою діяльність відповідно до діючого законодавства, отже має свій статут розроблений на основі Законів України: «Про підприємства в Україні», «Про власність», «Про господарські товариства», «Про банкрутство» та інших. Статут встановлює порядок створення, діяльності та ліквідації Товариства.

Згідно загальних положень Статуту:

- Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок у банківській установі, печатку (своєю назвою), товарний знак та інші реквізити.

- Місцезнаходження Товариства: 10002, Житомирська обл., місто Житомир, Корольовський район, вул. Велика Бердичівська 75.
- Скорочена назва на українській мові: ТОВ «Житогаз».
- Товариство може створювати на території України та за її межами підприємства, філіали та представництва. Філіали та представництва діють на основі положень про них, затверджених товариством, а дочірні підприємства – на основі затверджених фірмою статутів.
- Товариство може бути учасником господарських та інших товариств, входити до складу концернів, консорціумів, асоціацій та інших добровільних об'єднань.
- Товариство не відповідає по зобов'язаннях учасників. Учасники несуть відповідальність у межах їх вкладів. Метою діяльності підприємства є: отримання прибутку шляхом здійснення статутної діяльності.

Основним предметом діяльності Товариства є: торгово-закупівельна та комерційно-посередницька діяльність газобалонним обладнанням для автомобілів.

Рішення про створення товариства, вибір предмету діяльності, розмір статутного капіталу, органи управління підприємством були прийняті на зборах засновників і зафіксовані у протоколі № 1 Загальних зборів засновників ТОВ «Житогаз». Підприємство зареєстровано Виконавчим комітетом Житомирської ради народних депутатів від 10 квітня 2002 року.

Підприємство здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, веде статистичну звітність. Ці функції виконує бухгалтерія,

якій підзвітна каса. Організаційна структура «ТОВ Житогаз» представлена на рис 2.1.

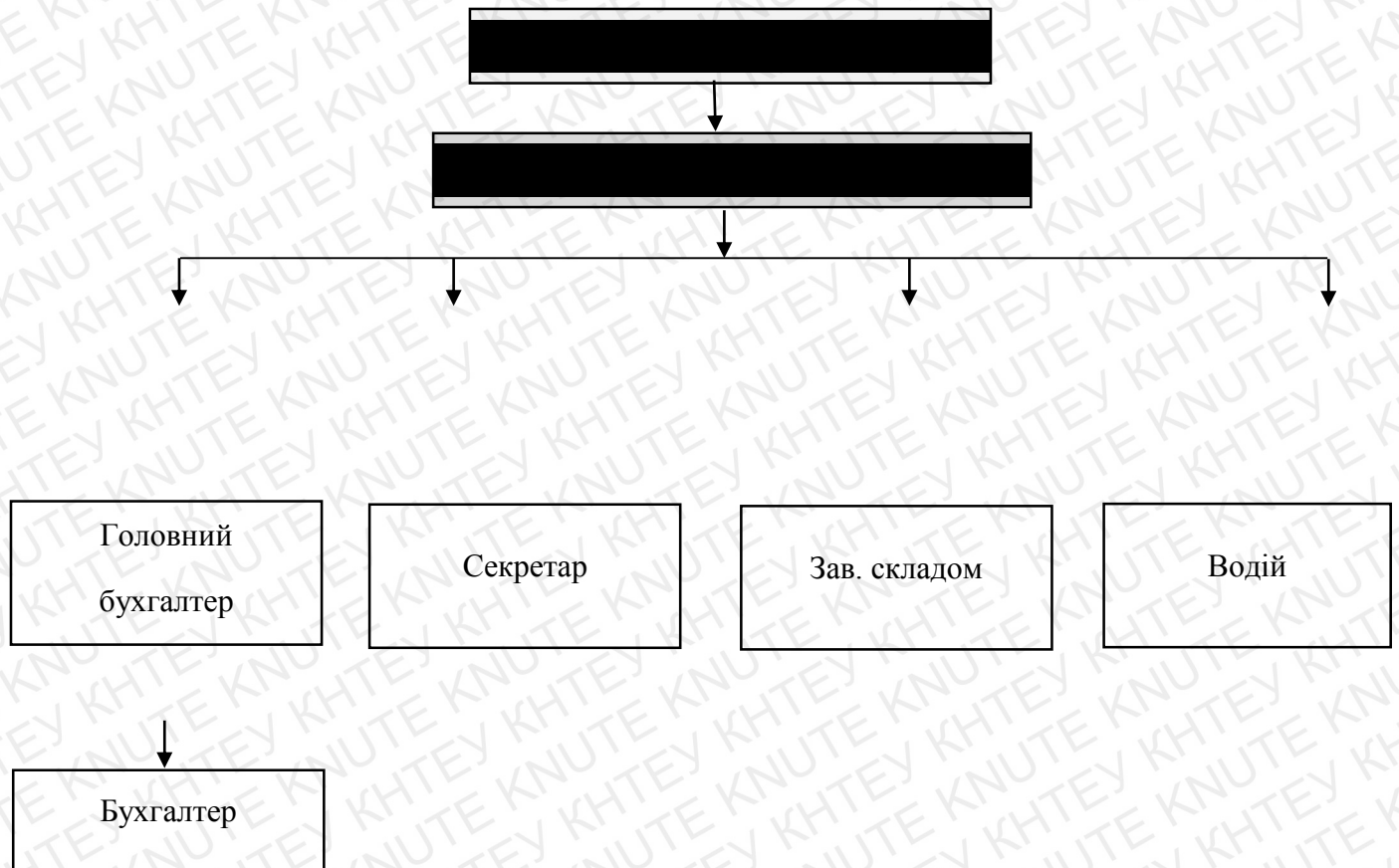

Рис. 2.1 Організаційна структура ТОВ «Житогаз»

Отже, як видно з рис. 2.1, діяльністю Товариства керує директор, що приймається на роботу згідно рішення зборів засновників. Він самостійно вирішує питання діяльності Товариства, діє від його імені, має право підписувати офіційні документи і розпоряджатися майном підприємства, здійснює прийом і звільнення працівників. Директор має матеріальну і адміністративну відповідальність за достовірність даних статистичного і бухгалтерського обліків.

На бухгалтерію покладено функції ведення бухгалтерського обліку, статистичної звітності, економічного аналізу стану підприємства, проведення внутрішнього аудиту. Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється директором. Разом з керівником головний бухгалтер підписує грошові, розрахункові документи, фінансові договори. Він встановлює форму бухгалтерського обліку, порядок документообігу, технологію обробки облікової інформації і складання звітності.

Секретар приймає замовлення клієнтів на товар, відповідає за отримання та розсилку листів, відповідає на телефонні дзвінки, забезпечує клієнтів інформацією про отримання того чи іншого найменування товару, домовляється про офіційні зустрічі.

Завідуючий складом веде документацію про отримання та продаж товару. Як при поставці так і при відвантаженні, слідкує за відповідністю кількості товару за накладними, а також перевіряє правильність заповнення довіреностей при відпуску товару.

Водій відповідає за товар який перевозить, а саме за його кількість та непошкодженість, також має обережно ставитися до автомобіля, мити та ремонтувати його, якщо на це є потреба.

Для більшого розкриття аспектів діяльності підприємства в управлінні операційними витратами необхідно провести аналіз та визначити структуру витрат підприємства. В табл. 2.1 порівняно витрати ТОВ «Житогаз» за останні три роки діяльності підприємства.

Таблиця 2.1

Аналіз витрат ТОВ «ЖИТОГАЗ» за 2016-2018 рр.

Показники, тис.грн.	Роки			Абсолютне відхилення (+/-)	
	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Адміністративні витрати	-3734	-10009	-6930	-3196	3079
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	89870	95251	100842	10972	5591
Витрати на збут	-1170	-2215	-1779	-609	436
Інші операційні витрати	-356	-2326	-822	-466	1504
Фінансові витрати	-499	-499	-499	0	0
Інші витрати	-583	-338	-420	163	-82

[Джерело: розроблено автором]

Аналізуючи показники витрат (табл.2.1) на підприємстві ТОВ «ЖИТОГАЗ» можна зробити висновки, що за останній рік зменшились адміністративні витрати – на 3079 тис. грн., витрати на збут – на 436 тис. грн., інші операційні витрати – на 1504 тис. грн. Фінансові витрати з року в рік залишаються незмінними, а ось інші витрати збільшились на 82 тис. грн порівняно з 2017 роком, але перед цим зменшились на 163 тис. грн, тобто в цілому в 2018 році показники витрат кращі ніж у 2016 році.

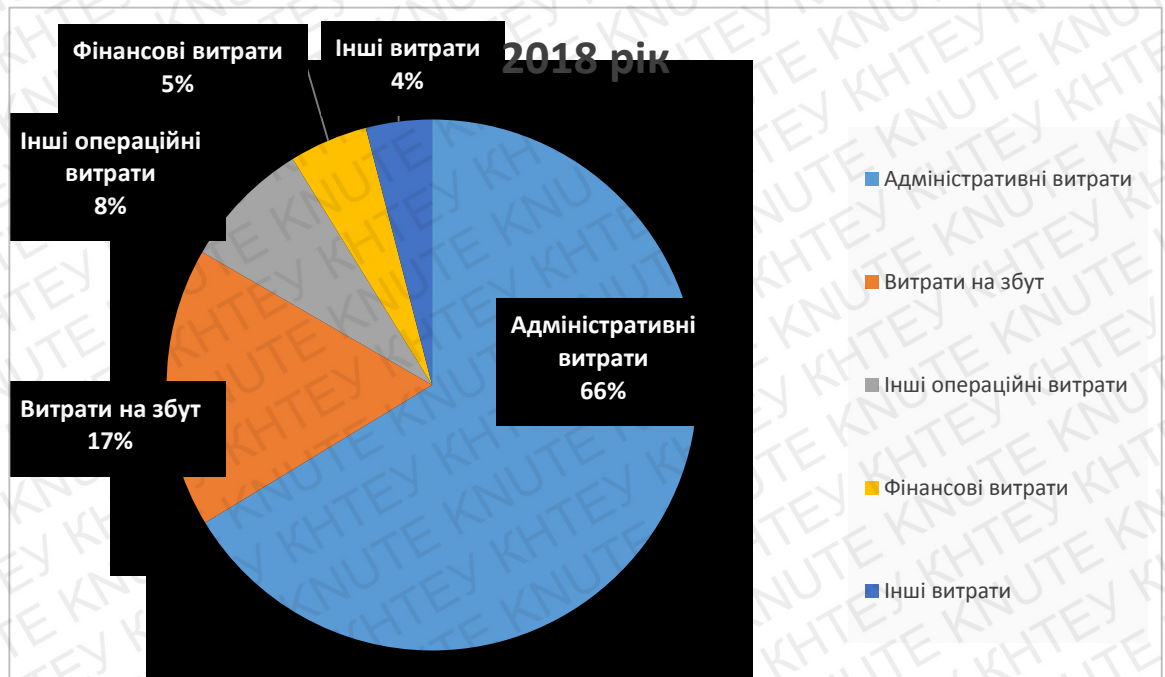

Рис.2.2 Структура витрат ТОВ «ЖИТОГАЗ» за 2018 рік

Найбільший відсоток в структурі витрат ТОВ «ЖИТОГАЗ» складають адміністративні витрати – 66%, найменше – інші витрати - 4%.

Таблиця 2.2

Елементи операційних витрат ТОВ «ЖИТОГАЗ»

Показники	Рядок у звітності	Роки			Абсолютне відхилення (+/-)	
		2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
Матеріальні затрати	2500	49572	76648	78238	28666	1590
Витрати на оплату праці	2505	7380	16754	11209	3829	-5545
Відрахування на соціальні заходи	2510	2676	6956	2447	-229	-4509
Амортизація	2515	4917	13545	5940	1023	-7605
Інші операційні витрати	2520	1327	2326	7867	6540	5541
Разом	2550	65872	116229	105701	39829	-10528

[Джерело: розраховано автором]

Отже, аналізуючи елементи операційних витрат ТОВ «ЖИТОГАЗ»(табл.2.2) можна зробити висновок, що матеріальні затрати з 2016 по 2017 рік зросли більш, ніж на 27000 тис. грн., а у 2018 складали лише 1590 тис. грн, що є позитивною тенденцією. Витрати на оплату праці зменшились на 5545 тис. грн., а амортизація на 7605 тис. грн. В цілому за останній рік витрати на підприємстві зменшились на 10528 тис. грн., а беручи до уваги останні два роки – зросли на 39829 тис. грн.

2.2. Фінансовий облік витрат операційної діяльності

Сучасні умови господарювання вимагають від ТОВ «ЖИТОГАЗ» гнучкої політики діяльності та швидкого реагування на будь-які її зміни. Одним із важливих питань ефективного управління підприємства є система обліку витрат. Величина витрат представляє собою головний резерв підвищення прибутку підприємства. Залежно від системи обліку витрати можуть мати доцільний характер, і навпаки, тому питання вдосконалення обліку витрат від операційної діяльності не втрачає своєї актуальності.

ТОВ «ЖИТОГАЗ» веде фінансовий облік витрат операційної діяльності на основі чинного законодавства та Наказу про облікову політику(дод. Д).

Головними завданнями фінансового обліку витрат є:

- правильне документальне оформлення нарахування операційних витрат;

- достовірне відображення витрат операційної діяльності в системі рахунків бухгалтерського обліку;
- розкриття інформації про витрати операційної діяльності у фінансовій звітності підприємства;
- представлення об'єктивних даних для складання бюджету підприємства.

У положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України №88 від 24 травня 1995 р., зазначено, що первинні документи повинні бути складені у момент проведення кожної господарської операції або, якщо це неможливо, безпосередньо після її завершення. [31]

Інформація про первинні документи з обліку витрат операційної діяльності на підприємстві ТОВ «Житогаз» узагальнена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Первинна документація з обліку витрат операційної діяльності ТОВ «Житогаз»

№	Назва документа	Використання на підприємстві
1	Розрахунково-платіжна відомість	для нарахування витрат на оплату праці
2	Розрахунок нарахування амортизації	для визначення суми витрат по амортизації
3	Розрахунок бухгалтера	для визначення собівартості реалізованих товарів
4	Акт виконаних робіт	для визначення суми адміністративних та інших операційних витрат

[Джерело: розроблено автором]

У ТОВ «Житогаз» всі первинні документи, які є підставою для нарахування різних витрат, оформлюються відповідно до вимог чинних нормативних документів, зокрема Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність [19].

Для обліку витрат операційної діяльності планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено рахунки наведені в табл. 2.4

Таблиця 2.4

Рахунки для обліку витрат операційної діяльності в ТОВ «Житогаз»

Шифр	Назва рахунку	Призначення за Інструкцією №291	Використання на підприємстві
902	"Собівартість реалізованих товарів"	Відображається собівартість реалізованих товарів, яка визначається Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".	використовується
92	"Адміністративні витрати"	Відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".	використовується
93	"Витрати на збут"	Ведеться облік витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.	використовується
94	"Інші витрати операційної діяльності"	Ведеться облік витрат операційної діяльності підприємства, крім витрат, які відображаються на рахунках 90 "Собівартість реалізації", 91 "Загальновиробничі витрати", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут".	не використовується

[Джерело: розроблено автором]

Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованих товарів, поділяються на адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Облік адміністративних витрат Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" визначено, що до адміністративних витрат відносяться такі загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо);
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;
- витрати на врегулювання спорів у судових органах;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
- інші витрати загальногосподарського призначення.

На рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. За дебетом рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом — списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

До загальногосподарських витрат, зокрема, належать витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення (оренда, амортизація, ремонт, комунальні послуги), охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків, зборів (обов'язкових платежів).

Витрати на збут включають витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг), а саме:

- витрати пакувальних матеріалів для затарювання готової продукції на складах готової продукції;
- витрати на ремонт тари;
- оплата праці та комісійні винагороди продавцям, торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;
- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на передпродажну підготовку товарів;
- витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;
- витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;

На рахунку 93 "Витрати на збут" ведеться облік витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.

За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат на збут, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати" .

До інших операційних витрат включаються:

- витрати на дослідження та розробки відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи";
- собівартість реалізованої іноземної валюти, яка для цілей бухгалтерського обліку визначається шляхом перерахунку іноземної валюти в грошову одиницю України за курсом Національного банку України на дату продажу іноземної валюти, плюс витрати, пов'язані з продажем іноземної валюти;
- сума безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів;
- втрати від знецінення запасів;
- нестачі й втрати від псування цінностей;
- втрати від операційної курсової різниці (тобто від зміни курсу валюти за операціями, активами і зобов'язаннями, що пов'язані з операційною діяльністю підприємства);
- визнані штрафи, пеня, неустойка;
- витрати на утримання об'єктів соціально-культурного призначення;
- інші витрати операційної діяльності.

На рахунку 94 "Інші витрати операційної діяльності" ведеться облік витрат операційної діяльності підприємства, крім витрат, які відображаються на рахунках 90 "Собівартість реалізації", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут".

Розглянемо кореспонденцію рахунків з обліку витрат операційної діяльності в табл.2.5

Таблиця 2.5

Кореспонденція рахунків з обліку витрат операційної діяльності

ТОВ «Житогаз»

№	Господарська операція	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків на базовому підприємстві	
		Д	К	Д	К
1	2	3	4	5	6
1.	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281	282	281
Облік адміністративних витрат					
2.	Списання на адміністративні витрати матеріали для поточного ремонту	92	209	92	209
3.	Нарахування витрат по оплаті праці адміністрації підприємства	92	661	92	661
4.	Нарахування ЄСВ, 22%	92	651	92	651
5.	Нарахування амортизації основних засобів адміністративного призначення	92	131	92	131
6.	Нарахування за комунальні послуги	92	685	92	685
7.	Перерахування за розрахунково-касове обслуговування	92	311	92	311

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
8.	Списано адміністративні витрати на фінансовий результат	791	92	791	92
Облік витрат на збут					
9.	Віднесено до витрат на збут вартість пакувальних матеріалів	93	20	93	20
10.	Витрати по відрядженню віднесено до витрат на збут	93	372	93	372
11.	Віднесено витрати по рекламі на витрати на збут	93	685	93	685
12.	Списано витрати на збут на фінансовий результат	791	93	791	93
Облік інших операційних витрат					
13.	Списано результат від реалізації іноземної валюти	942	33	-	-
14.	Відображення витрат на утримання об'єктів соціального спрямування	949	63	-	-
15.	Списано інші операційні витрати на фінансовий результат	791	94	-	-

[Джерело: розроблено автором]

Як бачимо, підприємство дотримується чинної методики обліку витрат операційної діяльності.

2.3. Узагальнення інформації про витрати операційної діяльності у звітності

Інформація про витрати основної діяльності відображається у фінансовій звітності. Нині наявність якісної інформації про діяльність підприємства є запорукою ефективного ведення бізнесу. Інформаційні ресурси відіграють таку ж важливу роль, як і матеріальні, фінансові, трудові. Тому обґрунтованому формуванню інформації про витрати операційної діяльності та відображенню її у звітності необхідно приділяти значну увагу.

Інформація про витрати операційної діяльності відображається у фінансовій звітності в залежності від їх виду. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – це звіт про доходи, витрати, фінансові результати, а також сукупний дохід підприємства.

Форма даного звіту регулюється НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Відповідно до даного стандарту Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) складається з чотирьох розділів:

- I. Фінансові результати.
- II. Сукупний дохід.
- III. Елементи операційних витрат.
- IV. Розрахунок показників прибутковості акцій.

Для відображення інформації про витрати операційної діяльності у даному звіті у розділі «Фінансові результати» виділено таких три рядки:

- Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
(Адміністративні витрати (рядок 2150));
- Витрати на збут (рядок 2150).
- Інші операційні витрати (рядок 2180)

Також інформація про витрати основної діяльності міститься у розділ III «Елементи операційних витрат» в розрізі статей :

- Матеріальні затрати (рядок 2500);
- Витрати на оплату праці (рядок 2505);
- Відрахування на соціальні заходи (рядок 2510);
- Амортизація (рядок 2515) ;

- Інші операційні витрати (рядок 2520).

Суб'єкти малого підприємництва формують фінансову звітність відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Інформація про витрати основної діяльності в такому випадку відображається у таких рядках Звіту про фінансові результати: 2050 «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» та 2180 «Інші операційні витрати».

Витрати операційної діяльності відображаються в звіті про фінансовий результат. Методика складання звіту про фінансовий результат наведено в табл.

2.6

Таблиця 2.6

Методика складання Звіту про фінансові результати

№	Стаття звіту	Код рядка	Характеристика статті	Методика заповнення статті
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Відображають чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг, тобто дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням: — наданих знижок; — вартості повернених раніше проданих товарів; — непрямих податків (ПДВ, акцизного податку); — інших податків і зборів, що сплачуються з обороту; — доходів, які за договорами належать комітентам	Обороти за Дт субрах. 701, 702 і 703, в Кт субрах. 791 мінус оборот за Кт субрах. 704 з Дт субрах. 791
2	Собівартість реалізованої	2050	Відображають виробничу собівартість реалізованої продукції	Обороти за Кт субрах. 901, 902,

	продукції (товарів, робіт, послуг)		(робіт, послуг) та/або собівартість реалізованих товарів. Показник наводять у дужках.	903 в Дт субрах. 791
3	Адміністративні витрати	2130	Відображають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. Показник наводять у дужках	Обороти за Кт рах. 92 з Дт субрах. 791
4	Витрати на збут	2150	Наводять витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), — витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів, робіт, послуг), рекламу, доставку продукції споживачам тощо. Показник наводять у дужках	Обороти за Кт рах. 93 з Дт субрах. 791
5	Інші операційні доходи	2120	Відображають суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме дохід від: — операційної оренди активів (якщо оренда не є основним видом діяльності); — операційних курсових різниць; — відшкодування раніше списаних активів.	Обороти за Дт рах. 71 з Кт субрах. 791

Отже, ТОВ «Житогаз» складає фінансові звіти згідно вимог законодавства і передає звітність користувачам у встановлені терміни.

Висновки за розділом 2

1. Елементом системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві є облікова політика. Важко переоцінити значимість облікової політики в прийнятті управлінських рішень, так як економічні вигоди, що підприємство отримує, ефективність управління діяльністю суб'єкта господарювання та

стратегія його розвитку залежать від правильно обраної облікової політики.

Попри це, на практиці в наказі про облікову політику не приділяють належної уваги управлінському обліку витрат.

2. До витрат операційної діяльності ТОВ «Житогаз» відносять собівартість реалізованих товарів, адміністративні витрати та витрати на збут, які обліковуються відповідно на рахунках 902, 92 та 93 однойменної назви. З метою забезпечення одержання управлінським персоналом необхідної інформації про структуру витрат облік за рахунком 92 необхідно здійснювати за субрахунками 921 «Загальноуправлінські витрати» та 922 «Загальногосподарські витрати»; а за рахунком 93 – за субрахунками 931 «Витрати на рекламу і маркетинг», 932 «Транспортні витрати збуту», 933 «Трансакційні витрати», 934 «Інші витрати на збут».

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ «ЖИТОГАЗ»

3.1. Напрями удосконалення фінансового обліку витрат операційної діяльності

Управління витратами підприємств було і залишається одним із найважливіших та найскладніших питань у діяльності управлінського персоналу. Від рівня та динаміки витрат в значній мірі залежить як прибутковість суб'єктів господарювання, так і розвиток економіки держави. З метою досягнення і збереження відповідного рівня прибутковості, конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі ТОВ «ЖИТОГАЗ» слід проводити ґрунтовну оцінку зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування, аналіз собівартості продукції (робіт, послуг), пошук шляхів зниження витрат, оптимізацію цін на продукцію (роботи, послуги).

Багато вітчизняних учених акцентують увагу на певному спотворенні інформації, що відображається в обліку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат підприємства. Така ситуація пояснюється тим, що на деяких підприємствах існують випадки віднесення значної частини адміністративних витрат і деякої частини витрат на збут до складу інших операційних витрат. Такі обставини сприяють значному спотворенню інформації про витрати, особливо для зовнішніх користувачів.

Серед недоліків організації обліку операційних витрат – відображення в обліку різних за економічною сутністю витрат на рахунках 92 «Адміністративні

витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності» у розрізі відповідних субрахунків для цілей управлінського обліку, наявність значної кількості субрахунків без подальшого їх аналітичного групування за видами витрат, що ускладнює сприйняття інформації про зазначені витрати під час прийняття управлінських рішень.

Наявність на ТОВ «ЖИТОГАЗ» у складі адміністративних витрат різних за своєю природою й економічною сутністю загальногосподарських витрат, спрямованих на обслуговування та управління підприємством, зумовлює потребу організації відокремленого їх обліку із застосуванням субрахунків у складі рахунку 92 «Адміністративні витрати».

На основі дослідження еволюції концепцій бізнесу, що сформувалися під впливом розвитку ринку, можна зробити висновок, що діяльність підприємства, пов'язана зі збутом, рекламою та маркетингом, має свої функціональні особливості і є незалежною одна від одної, тому більш інформативною є назва синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут, рекламу та маркетинг» та виокремлені у його складі субрахунки.

У процесі дослідження було розроблено систему аналітичного складника з обліку адміністративних витрат та витрат на збут, який деталізовано в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Аналітичний облік адміністративних витрат та витрат на збут на
ТОВ «ЖИТОГАЗ»**

Назва рахунка	Рекомендовані субрахунки	Призначення субрахунка
1	2	3
92 «Адміністративні витрати»	92.1 «Витрати на оплату праці апарату управління»	облік відповідно до номенклатури посад, нараховану оплату керівника підприємства, його заступників, головного інженера, працівників економічної і бухгалтерської служб, секретарям
	92.2 «Відрахування на соціальні заходи»	облік внесків на соціальні заходи від нарахованої оплати праці працівників апарату управління
	92.3 «Відрядження»	облік витрат на відрядження працівників апарату управління
92.4 «Інші адміністративні витрати»	облік канцелярських, поштових і телеграфних витрат; вартість бланків планової, облікової та звітної документації; витрати на утримання адміністративних споруд (опалення, освітлення, водопостачання, амортизація і ремонт будівель)	
93.1 «Витрати на придбання товарів»	облік сум, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) понад договірну купівельну вартість товарів за вирахуванням непрямих податків, інші витрати на придбання товарів	

Продовження таблиці 3.1

1	2
93.2 «Транспортно-заготівельні витрати»	облік витрат на відрядження для заготівлі товарів, на транспортування товарів до місця їх використання, автомобільні перевезення, на вантажно-розвантажувальні роботи
93.3 «Витрати на доведення товарів до придатного для реалізації стану»	облік витрат на зарплату пакувальників і відрахування на соціальні заходи, на пакувальні матеріали, на підвищення якісно-технічних характеристик товарів, інші прямі витрати на підготовку товарів до реалізації

[Джерело: розроблено автором]

Такі дані необхідні для аналізу адміністративних витрат та витрат на збут відповідно до складених розрахунків, кошторисів, під час прогнозування та ін. Рациональна організація аналітичного обліку адміністративних витрат та витрат на збут загалом мають важливе значення для визначення їх рівня, контролю й аналізу, а також об'єктивного відображення фінансових результатів діяльності ТОВ «ЖИТОГАЗ».

Щодо рахунка 94 «Інші витрати операційної діяльності», пропонуємо перейменувати субрахунок 949 «Інші витрати операційної діяльності» на субрахунок 949 «Інші витрати операційної діяльності за її підвидами», оскільки, згідно з чинним законодавством, назва такого рахунку співпадає із назвою субрахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності», що не відповідає основному підходу в обліку до призначення рахунків і субрахунків як деталізації до них [20].

Отже, для ефективного групування інших витрат операційної діяльності потрібно чітко визначити операції певного виду діяльності у контексті їх

облікового відображення та наслідків впливу на фінансові результати підприємства.

В результаті можемо сказати, що чітко налагоджена облікова система ТОВ «ЖИТОГАЗ» є запорукою його успішного становлення на ринку як потенційного ділового партнера. Операційні витрати як один з основних показників діяльності підприємства характеризують стабільність справ підприємства як ділового партнера. З іншого боку, невідповідність інформації щодо операційних витрат у фінансовій звітності суб'єкта господарювання може негативно вплинути на репутацію підприємства, адже спотворення інформації стосовно операційних витрат виробничого характеру зустрічається не так часто.

Сучасна практика ведення обліку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат недостатньою мірою відповідає потребам управління в умовах розвитку ділового партнерства підприємств, тому пропонуємо виокремити рекомендовані субрахунки з-поміж інших, що сприятиме формуванню нового підходу до організації синтетичного й аналітичного обліку невиробничих операційних витрат і, як наслідок, підвищенню інформативності облікових показників для прийняття ефективних управлінських рішень.

Перспективами подальших наукових досліджень є вивчення шляхів удосконалення організації обліку для забезпечення процесу формування інтегрованої звітності.

3.2. Удосконалення управлінського обліку витрат операційної діяльності

Як відомо, під операційною діяльністю розуміють основну діяльність підприємства, що пов'язана виробництвом та реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг, що є головною метою створення підприємства і забезпечує основну частину його доходу, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Вважаємо, що для удосконалення обліку витрат операційної діяльності на ТОВ «Житогаз», особливу увагу потрібно приділяти походженні та складу операційних витрат, а також формуванні аналітичної інформації щодо витрат і відображення їх в обліку та звітності.

У сучасній економічній теорії проблему управління витратами виділяють як окремий напрям економічної науки, що сформувалась в теорію витрат. Основною метою управління витратами операційної діяльності є: надати вартісної форми кількісним технічним залежностям та визначити витрати, які ґрунтуються на критерії економічних вигод для оцінки альтернативних варіантів господарських операцій. Важливим завданням системи управління витратами є визначення шляхів мінімізації витрат, що призведе до збільшення економічних вигод.

Процес управління витратами ТОВ «Житогаз» зазвичай потребує співставлення запланованих та фактичних даних, та прийняття на цій основі правильних ефективних рішень, що врегулюють проблемні питання. Для обґрунтування прийнятих управлінських рішень, планування та контролю

витрат інформація повинна аналізуватися з використанням класифікації витрат операційної діяльності.

Метою управління витратами операційної діяльності ТОВ «Житогаз» є зниження витрат на одиницю реалізованих товарів, підвищення рентабельності господарських процесів, оптимізація структури витрат та рівня ризику фінансово-господарської діяльності.

Управління витратами повинно враховувати такі аспекти:

- відстеження та корегування величини витрат на оплату праці;
- аналізувати та корегувати діяльність, яка спричиняє виникнення витрат.

Під час управління витратами ТОВ «Житогаз» доцільно використовувати системний підхід, який забезпечить оптимальне використання ресурсів і підвищить ефективність діяльності. Правильно вибрана і застосована стратегія конкурентоспроможності розвитку підприємства призведе до приросту прибутку, підвищення ринкової вартості підприємства, зростання рентабельності інвестицій у підприємство.

Налагоджена система управління витратами операційної діяльності підприємства сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства, збільшенню доходів і фінансових результатів, закріпить стабільність підприємства в конкурентному ринковому середовищі.

Основною метою системного підходу управління операційною діяльністю ТОВ «Житогаз» є управління підприємства в цілому, так і окремих

його підсистем, враховуючи зміни різних внутрішніх факторів виробництва та впливу зовнішніх чинників.

Один із основних недоліків оперативного обліку на ТОВ «Житогаз» полягає в тому, що повні дані про фактичні витрати можуть бути отримані в бухгалтерії невчасно, іноді після звітного періоду. Ці дані на момент їх отримання будуть застарілими. Вони не дозволяють оперативно приймати рішення з виникненням проблем. Відхилення витрат від кошторисних показників зазвичай неможливо адекватно оцінити в зв'язку з відсутністю достатнього переліку норм і нормативів, розвинутої статистики про витрати за минулі періоди, єдиного методичного підходу до аналізу ефективності здійснених витрат.

У такому випадку доцільно побудувати інтегровану інформаційну систему управління бізнес - процесами.

Зараз на ринку інформаційних технологій є чимало продуктів, які в певній мірі зможуть вирішення проблеми інтегрованого управління бізнес - процесами. На нашу думку, найбільш прийнятним для ТОВ «Житогаз» є індустріальний пакет SAP for Mining, який включає усі основні бізнес-процеси і дозволяє швидко і ефективно реалізовувати проекти впровадження.

На сьогоднішній день система SAP позитивно зарекомендовала себе у багатьох провідних компаніях (серед них такі компанії, як BHP Billiton, Rio Tinto, Anglo, Newmont, Alcan, WMC, Pechiney, Placer Dome, Teck Cominco, Codelco, Samarco).

Система SAP for Mining дозволяє інтегровано здійснювати управління усіма бізнес-процесами, що здійснюються на підприємстві. На ТОВ «ЖИТОГАЗ» у рамках проекту SAP for Mining реалізуються наступні напрями: "Управління фінансами", "Контролінг", "Управління матеріальними потоками", "Управління збутом", "Управління проектами", "Управління якістю", "Управління персоналом", "Сховище бізнес-інформації".

Нижче детальніше розглянуті ті переваги, які зможе отримати ТОВ «ЖИТОГАЗ» в результаті запровадження даної системи.

1. Збільшується об'єм продажу товарів, оскільки поліпшується якість виконання основних функцій, що обумовлено поліпшенням автоматизації розрахунків, термінів доставки і кредитного контролю.
2. Знижуються транспортні витрати тому, що з'явилася можливість оптимізувати схеми постачання і вибору оптимальних варіантів доставки та ремонту автотранспортних засобів. Система дозволяє автоматизувати процес і надавати інформацію з метою ухвалення оптимальних рішень.
3. Зменшуються витрати на адміністративно-управлінський апарат і ліквідується річна підготовка даних і супровід документів внаслідок скорочення чисельності персоналу, зайнятого підготовкою звітів. Система забезпечує аналітиків і менеджерів інструментами для самостійної підготовки звітів і запитів на основі виникаючих проблем з виконання "портфеля" замовлень.
4. Збільшується оборотність засобів у рахунках завдяки наявності в системі інструментів для побудови прогнозу руху чистих грошових потоків

(ЧГП). Це дозволяє в оперативному режимі регулярно відстежувати дефіцит наявних грошових коштів або виникнення надмірних фінансових ресурсів для можливого інвестування в різні напрямки діяльності підприємства.

5. Контроль потоків грошей на виконання інвестиційних проектів за допомогою системи SAP for Mining дозволяє менеджерам оцінити ситуацію щодо їх впровадження на підприємстві, допомогти одержати менеджерам проектів достовірну фінансову інформацію і аналітичну звітність.

6. При впровадженні даної інтегрованої інформаційної системи в цілому збільшується ліквідність підприємства за рахунок зміни структури його активів. В цьому випадку відбувається зменшення дебіторської заборгованості у частині оборотних активів, ефективніше використовуються засоби підприємства в першу чергу за рахунок збільшення загальної оборотності капіталу в цілому.

На нашу думку, саме ці головні елементи визначають основний економічний ефект від впровадження системи SAP for Mining на ТОВ «Житогаз».

Для покращення управління витратами на ТОВ «ЖИТОГАЗ», в тому числі й операційними, доцільним є розробка системи бюджетування витрат.

Бюджетування - це технологія управління бізнесом на всіх рівнях компанії, що забезпечує досягнення її стратегічних цілей за допомогою бюджетів, на основі збалансованих фінансових показників.

Бюджетування ТОВ «Житогаз» вирішує такі завдання:

- здійснення цільової орієнтації та координації всіх подій на підприємстві;

- сприяння виявленню ризиків та зниженню ймовірності їх настання;
- підвищення гнучкості, пристосованості до впливу зовнішніх і внутрішніх чинників;
- оперативний моніторинг витрат підприємства;
- встановлення оптимальних пропорцій у розподілі фінансових ресурсів;
- мотивація працівників на досягнення загальної мети підприємства.

Ефект від впровадження бюджетування полягає в підвищенні гнучкості підприємства за рахунок можливості передбачення результатів майбутніх управлінських дій, визначення базових показників кожного з напрямів діяльності підприємства та розрахунки різних варіантів, передбачивши відповідні дії на можливі зміни у внутрішньому і зовнішньому оточенні підприємства.

Бюджетування сприяє не тільки підвищенню ефективності фінансової роботи на підприємстві, забезпечуючи регулярне надходження достовірної інформації про результати фінансово-господарської діяльності, а й дає змогу:

- оперативно аналізувати й контролювати витрати підприємства;
- ефективно управляти витратами операційної діяльності;
- здійснювати оптимізацію оподаткування;
- управляти документообігом у середині підприємства;

У цілому особливістю бюджетування як підходу до управління фінансово-господарською діяльністю є: комплексна взаємодія планування, обліку, контролю, аналізу й регулювання діяльності щодо управління

фінансовими результатами й фінансовим станом на рівні не тільки підприємства, а й кожного підрозділу (центру відповідальності); координація основних сторін діяльності підприємства (виробництво, збут, фінанси) на основі координації відповідних бюджетів; орієнтація при прийнятті рішень на кожному рівні управління, на досягнення загальних фінансових цілей підприємства, а також широке залучення до процесу планування, контролю, аналізу менеджерів усіх рівнів управління.

Бюджетування на підприємстві ТОВ «Житогаз» потрібно розглядати щонайменше із двох боків: по-перше, бюджетування — це процес (розробка та складання бюджетів, кошторисів, калькуляцій тощо), по-друге, - це управлінська технологія (основа для прийняття обґрунтованих управлінських рішень).

Структура сукупності бюджетів та ступінь деталізації їх складових визначається особливостями торгового процесу.

В основу концепції бюджетування покладено забезпечення успішного функціонування підприємства шляхом: формалізації та узгодження стратегічних планів з поточними та оперативними; координації та інтеграції поточних планів за різними напрямками бізнесу; створення системи якісного інформаційного забезпечення менеджерів різних рівнів управління в необхідні строки; створення системи контролю за виконанням поставлених фінансових завдань.

Висновки за розділом 3

1. Один із основних недоліків операційного обліку на ТОВ

«ЖИТОГАЗ» полягає в тому, що повні дані про фактичні витрати можуть бути отримані в бухгалтерії невчасно, іноді після звітного періоду. Ці дані на момент їх отримання будуть застарілими. Відхилення витрат від кошторисних показників зазвичай неможливо адекватно оцінити в зв'язку з відсутністю достатнього переліку норм і нормативів, розвинутої статистики про витрати за минулі періоди, єдиного методичного підходу до аналізу ефективності здійснених витрат.

2. Пропонується запровадити інтегровану інформаційну систему управління витратами на базі програмного комплексу SAP for Mining. Виходячи зі світового досвіду, використання рішення SAP for Mining підвищує загальну ефективність діяльності підприємства до 10%. При цьому витрати на впровадження і підтримку інформаційних технологій, враховуючи великі об'єми товарних і грошових потоків, характерних для цієї галузі, окупаються досить швидко.

3. В стратегію розвитку підприємства додати ціль ввести систему бюджетування витрат, що дозволить систематизувати грошові потоки та послідовно впровадити прозору систему фінансового менеджменту; встановити оптимальні пропорції у розподілі фінансових ресурсів, а також ефективно управляти витратами операційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економіка України за 2018 р. // Урядовий кур'єр. – 2019. – № 15. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ekonomika-ukrayini-za-2018-rik-28-2019>.
2. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – №1(22).
3. Андрющенко Н.С. Суть і значення витрат: історичний аспект [Текст] // Економічна теорія та історія економічної думки. – 2007. – № 5.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31 грудня 1999 року № 318. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>
5. Засадний Б. Розвиток бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств в умовах застосування МСФЗ: монографія. - К.: Кондор, 2018.
6. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торгівельній діяльності, від 22.05.2002р. №145
7. Економічний словник [уклад. Г.В. Осовська, О.О. Юшкевич, Й.С. Завадський]. – К.: Кондор, 2007. – 358 с
8. Дерій В. Термін “витрати” та його трактування для потреб обліку і контролю / В. Дерій // Галицький економічний вісник. – 2010. – № 1(26). – С. 154-160. – (Інформаційно-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності).
9. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності : навчальний посібник / Н.М. Ткаченко. – К. : А.С.К., 1997. – 512 с

10. Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера / И.А. Бланк. – К.: «Ника – Центр», 1998. – 480 с.
11. Глен А. Велш, Деніел Г. Шор. Основи фінансового обліку / Глен А. Велш, Деніел Г. Шор; [пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач]. – К.: Основи, 1997.
12. Онисько С.М. Фінанси підприємств: підруч. [для студентів ВНЗ] / Онисько С.М., Марич. П.М. [2-ге вид., стереотип]. – Львів: Магнолія Плюс, 2005.
13. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: навч. посіб. / Цал-Цалко Ю.С. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 600 с.
14. Турило А. М. Управління витратами підприємства : навч. посібн./ Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А.А. – К. : Центр учбов. літ-ри, 2012
15. В.А. Предборський,Б.Б. Гарін,В.Д. Кухаренко Економічна теорія: підручник /Під редакцією Предборського В.А. – К.: Кондор, 2003
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 28 лютого 2013 № 336/22868 URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
17. Конституція України. Конституція України URL:<http://zakon1.rada.gov.ua>.
18. Закон України про оплату праці від 1995 №17 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
19. Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 1999 № 40 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ

Міністерства фінансів України 30.11.99 р. № 292.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

21. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755 – IV URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" від

27.04.2000 №92 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи"

від 18.10.99 № 242 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9

"Запаси" від 20.10.99 № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська

заборгованість" від 08.10.99 № 237 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" від

31.01.2000 №20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції"

від 26.04.2000 № 91 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда" від 28.07.2000

№ 181 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z0487-00>

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних

курсів" від 10.08.2000 № 193 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00>

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам" від

28.10.2003 № 601 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>

31. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку від 24.05.1995 № 88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
32. Бойчук А.А. Проблеми організації автоматизації обліку на підприємствах торгівлі / А.А. Бойчук, В.О. Бойчук, Л.О. Моцна // Наука та економіка. – 2014. – Вип. 2. – С. 56–60 URL: <http://nbuv.gov.ua/UJR>.
33. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : [навч. посіб.] / С.В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.
34. Марчин М.І. Організаційна модель управлінського обліку операційних витрат цукрової промисловості / М.І. Марчин // Агросвіт. – 2012. – № 16. – С. 44–49 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2012_16_211.
35. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики : [монографія] / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. – 257 с.
36. Олійник О.В. Стан економічного аналізу в Україні: проблеми адаптивності до інституційних запитів / О.В. Олійник // Міжнародний збірник наукових праць. – 2014. – Випуск 1(16). - 158-169. 61. Омецінська І. Облікова інформація: економічна сутність та критерії якості / І. Омецінська // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. - № 3. – С. 131-141.
37. Омецінська І. Проблемні аспекти ціноутворення у вітчизняних підприємствах / І. Омецінська, Н. Починок // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2017. - Вип. 3. - С. 75-86.

38. Омецінська І.Я. Структура витрат відповідно до податкового та бухгалтерського законодавства / І.Я. Омецінська // Наука молода / За ред. Б.П. Адамика. – 2011. – Випуск 15-16. – С. 367-372.
39. Онисько С.М. Фінанси підприємств: підруч. [для студентів ВНЗ] / Онисько С.М., Марич. П.М. [2-ге вид., стереотип]. – Львів: Магнолія Плюс, 2005. – 366 с. 119
40. Організація і методика економічного аналізу: Навчальний посібник / Автори і уклад. Г.І. Андрєєва, В.А. Андрєєва. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 353 с.
41. Павлюк І. Життя за планом. Застосування Плану рахунків бухобліку на підприємствах і в організаціях України. Особливості застосування окремих бухгалтерських рахунків класу 9/ І. Павлюк URL: <https://dtkk.com.ua/debet/ukr/2001/34-35/34pr15.html>
42. Палий В. Ф. Современный бухгалтерский учет / В. Ф. Палий. – М.: Изд-во «Бухгалтерский учет», 2003. – 792 с. 68. Панасюк В. М. Витрати виробництва : управлінський аспект : монографія / В. М. Панасюк. – Тернопіль : Астон, 2005. – 287 с.
43. Панасюк В. М. Методологічні аспекти витратної політики за умов функціонування інформаційних систем / Є. К. Ковальчук, В. М. Панасюк // Стан і перспективи розвитку вітчизняної системи обліку : монографія / за наук. ред. З.-М. В. Задорожного, Я. Д. Крупки. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – С. 93-99.
44. Панасюк В.М. Класифікація витрат як запорука ефективного ведення їх обліку / В.М. Панасюк // Стан і перспективи розвитку обліковоінформаційної

системи в Україні: матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 11 травня 2016 р. –

Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 432 с.

45. Парасій-Вергуненко Ірина Аналіз операційної діяльності підприємства: проблеми та перспективи подальших досліджень. // Міжнародний науковий журнал. - Випуск 2. 2016.

46. Партин Г. О. Управлінський облік : навч. посібник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній. – К. : Знання, 2007. – 303 с. 73. Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку / О.С. Петрицька // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. - № 3 (3). - С. 67-71. 120

Додатки

Додаток А

Нормативні документи з питань обліку витрат операційної діяльності

№	Документ	Короткий зміст
1	2	3
1	Конституція України [17]	Основний закон України, в якому містяться загальні положення, що регулюють діяльність і функціонування підприємства, його правові засади
2	Закон України про оплату праці [18]	Нормативне визначення зарплати і регулювання її оплати
3	Закон України про бухгалтерський облік та фінансову звітність [19]	Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Первинні облікові документи та реєстри бухгалтерського обліку. Загальні вимоги до фінансової звітності
4	Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати“ [4]	Визначає засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності
5	Інструкція “Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій” [20]	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов’язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств
6	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [16]	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
7	Податковий кодекс України [21]	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [22]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, інші необоротні матеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи
9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" [23]	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи і незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи
10	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" [24]	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності.

Продовження таблиці

1	2	3
11	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" [25]	Визначає методи оцінки дебіторської заборгованості на етапах зарахування її на баланс підприємства, при відображенні у фінансовій звітності на дату балансу і при списанні з балансу як безнадійної.
12	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції" [27]	Встановлює порядок обліку фінансових інвестицій і надання інформації про фінансові інвестиції у фінансовій звітності
13	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів" [29]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах та відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України
14	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам" [30]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності.

Додаток Б

			КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)		2019 01 01
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ"	за ЄДРПОУ	372374
Територія		за КОАТУУ	3221483600
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Торгівля іншими машинами й устаткуванням	за КВЕД	46.69
Середня кількість працівників	21		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	10002, Житомирська обл., місто Житомир, Корольовський район, ВУЛИЦЯ ВЕЛИКА БЕРДИЧИВСЬКА, будинок 75, квартира 75		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	697	2486	723
Основні засоби:	1010	105897	139732	46310
первісна вартість	1011	142765	182269	67067
знос	1012	36868	42537	20757
Інвестиційна нерухомість:	1015			
первісна вартість	1016			
знос	1017			
Довгострокові біологічні активи:	1020			
первісна вартість	1021			

накопичена амортизація	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	22	22	22
інші фінансові інвестиції	1035	2	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045	406	555	99
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	107024	142797	47156
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	32624	35397	16876
Виробничі запаси	1101	6988	9832	1324
Незавершене виробництво	1102			
Готова продукція	1103	275	204	38
Товари	1104	25361	25361	1514
Поточні біологічні активи	1110	16	16	16
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25040	10362	3173
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1042		
з бюджетом	1135	518	2335	8
у тому числі з податку на прибуток	1136			
з нарахованих доходів	1140			
із внутрішніх розрахунків	1145			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30	1029	12
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	6	50	4
Готівка	1166			3
Рахунки в банках	1167	6	50	1
Витрати майбутніх періодів	1170			
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			

у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190		2	2
Усього за розділом II	1195	59276	49191	20091
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	166300	191988	67247
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1099	1099	1099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401			
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410	4042	4041	4064
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415	25	25	25
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15709	-14965	-17086
Неоплачений капітал	1425	()	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()	()
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	-10543	-9800	-11898
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500			
Пенсійні зобов'язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510			
Інші довгострокові зобов'язання	1515	84815	85314	

Довгострокові забезпечення	1520			
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви, у тому числі:	1530			
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532			
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533			
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534			
Інвестиційні контракти;	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	84815	85314	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600			
Векселі видані	1605	697	697	697
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610			
за товари, роботи, послуги	1615	89389	113647	39437
за розрахунками з бюджетом	1620	605	722	194
за у тому числі з податку на прибуток	1621			
за розрахунками зі страхування	1625	206	147	77
за розрахунками з оплати праці	1630	1098	1227	308
за одержаними авансами	1635			
за розрахунками з учасниками	1640			
із внутрішніх розрахунків	1645			
за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660			
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	33	34	38432
Усього за розділом III	1695	92028	116474	79145

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	166300	191988	67247
Примітки	д/в			
Керівник	Гринь Вячеслав Васильович			
Головний бухгалтер	Іванченко Тетяна Миколаївна			
			КОДИ	
	Дата(рік, місяць, число)		2019 01 01	
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ"	за ЄДРПОУ	372374	
	(найменування)			
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	115156	105508	
Чисті зароблені страхові премії	2010			
Премії підписані, валова сума	2011			
Премії, передані у перестраховання	2012			
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013			
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014			

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-100842	-95251	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070			
Валовий: прибуток	2090	14314	10257	
Валовий: збиток	2095	()	()	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110			
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111			
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112			
Інші операційні доходи	2120	1613	582	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121			
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122			
Адміністративні витрати	2130	-10009	-6930	
Витрати на збут	2150	-2215	-1779	
Інші операційні витрати	2180	-2326	-822	
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181			
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1377	1308	
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()	
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	1		
Інші доходи	2240	340	425	
Дохід від благодійної допомоги	2241			
Фінансові витрати	2250	-499	-499	
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()	
Інші витрати	2270	-338	-420	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275			

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	881	814	
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300			
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	881	814	
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()	
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400			
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405			
Накопичені курсові різниці	2410			
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415			
Інший сукупний дохід	2445			
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450			
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460			
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	881	814	
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	2500	76648	78238	
Витрати на оплату праці	2505	16754	11209	
Відрахування на соціальні заходи	2510	6956	2447	
Амортизація	2515	13545	5940	
Інші операційні витрати	2520	2326	7867	
Разом	2550	116229	105701	
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ				

Середньорічна кількість простих акцій	2600	21969023	21969023
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	21969023	21969023
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.0401019	0.0370522
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.0401019	0.0370522
Дивіденди на одну просту акцію	2650		
Примітки	д/в		
Керівник	Гринь Вячеслав Васильович		
Головний бухгалтер	Іванченко Тетяна Миколаївна		
			КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)		2019 01 01
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ"	за ЄДРПОУ	372374
		(найменування)	

Додаток В

			КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)		2018 01 01
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ"	за ЄДРПОУ	372374
Територія		за КОАТУУ	3221483600
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Торгівля іншими машинами й устаткуванням	за КВЕД	46.69
Середня кількість працівників	22		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	10002, Житомирська обл., місто Житомир, Корольовський район, ВУЛИЦЯ ВЕЛИКА БЕРДИЧИВСЬКА, будинок 75, квартира 75		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	624	697	723
Основні засоби:	1010	98327	105897	46310
первісна вартість	1011	130315	142765	67067
знос	1012	31988	36868	20757
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0

Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	22	22	22
інші фінансові інвестиції	1035	2	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	406	406	99
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	99381	107024	47156
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	21140	32624	16876
Виробничі запаси	1101	5960	6988	1324
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	214	275	38
Товари	1104	14966	25361	1514
Поточні біологічні активи	1110	16	16	16
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	17268	25040	3173
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	583	1042	0
з бюджетом	1135	407	518	8
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15	30	12
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	78	6	4
Готівка	1166	0	0	3
Рахунки в банках	1167	78	6	1

Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0	2
Усього за розділом II	1195	39507	59276	20091
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	138888	166300	67247
				На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1099	1099	1099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	4042	4042	4064
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	25	25	25
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16523	-15709	-17086
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	-11357	-10543	-11898
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				

Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	84316	84815	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	84316	84815	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	697	697	697
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	64405	89389	39437
за розрахунками з бюджетом	1620	503	605	194
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	57	206	77
за розрахунками з оплати праці	1630	219	1098	308
за одержаними авансами	1635	0	0	0

за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	48	33	38432
Усього за розділом III	1695	65929	92028	79145
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	138888	166300	67247
Примітки	д/в			
Керівник	Гринь Вячеслав Васильович			
Головний бухгалтер	Марусич Надія Володимирівна			
			КОДИ	
	Дата(рік, місяць, число)		2018 01 01	
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ (найменування)	за ЄДРПОУ	372374	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік				
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	105508	98613
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-95251	-89870
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	10257	8743
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	582	733
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	-6930	-5892
Витрати на збут	2150	-1779	-1578
Інші операційні витрати	2180	-822	-947

Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1308	1059	
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0	
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	
Інші фінансові доходи	2220	0	0	
Інші доходи	2240	425	24	
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	
Фінансові витрати	2250	-499	-499	
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	
Інші витрати	2270	-420	-24	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	814	560	
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	814	560	
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0	
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0	

Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0	
Накопичені курсові різниці	2410	0	0	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0	
Інший сукупний дохід	2445	0	0	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	814	560	
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	2500	130864	67789	
Витрати на оплату праці	2505	11290	8604	
Відрахування на соціальні заходи	2510	2447	3063	
Амортизація	2515	5940	5788	
Інші операційні витрати	2520	7867	4393	
Разом	2550	158408	89637	
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ				
Середньорічна кількість простих акцій	2600	21969023	21969023	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	21969023	21969023	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.0370522	0.0254904	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.0370522	0.0254904	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0	
Примітки	д/в			

Керівник	Гринь Вячеслав Васильович		
Головний бухгалтер	Марусич Надія Володимирівна		

Додаток Г

			КОДИ
	Дата(рік, місяць, число)		2017 01 01
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ"	за ЄДРПОУ	372374
Територія		за КОАТУУ	3221483600
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Торгівля іншими машинами й устаткуванням	за КВЕД	46.69
Середня кількість працівників	25		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	10002, Житомирська обл., місто Житомир, Корольовський район, ВУЛИЦЯ ВЕЛИКА БЕРДИЧИВСЬКА, будинок 75, квартира 75		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	617	624	723
Основні засоби:	1010	97443	98327	46310
первісна вартість	1011	123850	130315	67067
знос	1012	26407	31988	20757
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0

Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	22	22	22
інші фінансові інвестиції	1035	2	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	304	406	99
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	98388	99381	47156
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	5340	21140	16876
Виробничі запаси	1101	2347	5960	1324
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	192	214	38
Товари	1104	2801	14966	1514
Поточні біологічні активи	1110	16	16	16
Депозити перестрашування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2753	17268	3173
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	609	583	0
з бюджетом	1135	423	407	8
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30	15	12
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1	78	4
Готівка	1166	0	0	3
Рахунки в банках	1167	1	78	1
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0	2
Усього за розділом II	1195	9172	39507	20091
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	107560	138888	67247
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1099	1099	1099
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	4042	4042	4064
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	25	25	25
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-17083	-16523	-17086
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	-11917	-11357	-11898
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0

Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	83817	84316	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	83817	84316	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	697	697	697
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	34469	64405	39437
за розрахунками з бюджетом	1620	280	503	194
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	63	57	77
за розрахунками з оплати праці	1630	146	219	308
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0

Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	5	48	38432
Усього за розділом III	1695	35660	65929	79145
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	107560	138888	67247
Примітки	д/в			
Керівник	Зінчук Сергій Олександрович			
Головний бухгалтер	Марусич Надія Володимирівна			
			КОДИ	
	Дата(рік, місяць, число)		2017 01 01	
Підприємство	ТОВ "ЖИТОГАЗ" (найменування)	за ЄДРПОУ	372374	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік				
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	98613	71474	
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	

Премії підписані, валова сума	2011	0	0	
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-89870	-66269	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0	
Валовий: прибуток	2090	8743	5205	
Валовий: збиток	2095	0	0	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	
Інші операційні доходи	2120	733	553	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	
Адміністративні витрати	2130	-5892	-3734	
Витрати на збут	2150	-1578	-1170	
Інші операційні витрати	2180	-947	-356	
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1059	498	

Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0	
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	
Інші фінансові доходи	2220	0	0	
Інші доходи	2240	24	585	
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	
Фінансові витрати	2250	-499	-499	
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	
Інші витрати	2270	-24	-583	
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	560	1	
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	560	1	
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0	
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0	
Накопичені курсові різниці	2410	0	0	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0	
Інший сукупний дохід	2445	0	0	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0	

Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	560	1
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	67789	49572
Витрати на оплату праці	2505	8604	7380
Відрахування на соціальні заходи	2510	3063	2676
Амортизація	2515	5788	4917
Інші операційні витрати	2520	4393	1327
Разом	2550	89637	65872
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	21969023	21969023
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	21969023	21969023
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.0254904	4.55e-05
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.0254904	4.55e-05
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0
Примітки	д/в		
Керівник	Зінчук Сергій Олександрович		
Головний бухгалтер	Марусич Надія Володимирівна		

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**«Житогаз»****НАКАЗ № 1**

02 січня 2019 р.

м. Житомир

«Про облікову політику ТОВ «Житогаз» у 2019 р.»

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «Житогаз», та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності, -

НАКАЗУЮ :

1. Затвердити **Положення про облікову політику** ТОВ «Житогаз» (додається) та ввести його в дію з 02 січня 2019 року.
2. Ознайомити (під особистий підпис) із змістом Положення всіх посадових осіб та працівників, які мають відношення до його виконання. Надати усім працівникам бухгалтерії по 1 примірнику Положення про облікову політику.
3. Загальний контроль за виконанням цього Наказу залишаю за собою.
4. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення про облікову політику покладається на головного бухгалтера підприємства.

Директор ТОВ «Житогаз»

Гринь В.В.